

Zpodobení Židů ve středověkém křesťanském výtvarném umění v sobě explicitně odráží postoj, jaký k tomuto národu křesťané zaujali, a zároveň nemálo vypovídá o situaci a duchovní atmosféře středověké křesťanské společnosti.

Debra Strickland formuluje tento střet dvou kultur: „Co dělalo provokativní zobrazení Žida tak svůdným, byla jeho fiktivnost. Byl to závod pouze s jedním aktivním závodníkem, křesťanem, který sám určil pravidla a pojmenoval hru. Žid od časů sv. Pavla v Římě byl pasivním hráčem, jehož hra byla portrétována a interpretována z křesťanské konfrontační perspektivy... Žid mohl být považován za personifikaci křesťanské nedokonalosti a zároveň za poskvrnu a defekt celé křesťanské společnosti. Žid tudíž nebyl reálný, ale mystický, jehož imputovaná přirozenost se vůbec nevztahovala k jeho reálnému životu.“⁴³⁷

Tento princip vnímání židovského obyvatelstva v podstatě fungoval i v Čechách. Křesťané byli poskrovnu obeznámeni se židovskou kulturou – ostatně velmi dobře izolovanou, a to z obou stran. Měli na Židy svůj jasně utvořený názor, který určoval jejich chování k nim v každodenním životě. Nutno říci, že náhled na Židy byl ze strany křesťanů a priori záporný. Tento zápor je však třeba chápat v rovině neutrálního faktu. To znamená, že křesťan nemusel vůči židovi pociťovat žádnou osobní hořkost, a přece měl-li by vyjádřit svůj názor na něj, byl by to ten, jenž náleží k národu, který zabil Krista.

K výjimkám, domnívám se, docházelo pouze v případě individuálního, osobního kontaktu. A tím pádem takovýto vztah nemusel nutně znamenat, že dotyčný křesťan začne pozitivně vnímat všechny Židy. Proto také je v názvu čtvrté kapitoly před slovem „kladná“ otazník. Jelikož úcta zjevně náležela pouze teology schváleným starozákonním židům. Pokud se vyskytly výjimky, tak měly spíše sloužit jako vzor Žida, jehož názory sympatizovaly s křesťanstvím.